

Konvencija par starptautiskās nozīmes mitrājiem, īpaši kā par ūdensputnu dzīvesvidi

Ramsāre 1971. gada 2. februārī

Labots ar 1982. gada 3. decembra Parīzes Protokolu

Līgumslēdzējas puses,

atzīstot cilvēka un vides savstarpējo atkarību,

ievērojot mitrāju nozīmīgo ekoloģisko funkciju ūdens režīma regulēšanā, kas nodrošina raksturīgās floras un faunas, īpaši ūdensputnu, dzīvesvidi,

paužot pārliecību, ka mitrāji ir resursi ar lielu ekonomisku, kultūras, zinātnes un rekreācijas vērtību, kuru zaudējums būtu nelabojams,

vēloties apturēt cilvēku progresējošo iejaukšanos mitrājos un to izzušanu tagad un nākotnē,

atzīstot, ka ūdensputni sezonu migrācijās šķērso robežas un ir uzskatāmi par starptautiskiem resursiem,

paužot pārliecību, ka mitrāju un to floras un faunas aizsardzību var nodrošināt, apvienojot tālredzīgu valsts politiku ar saskaņotu starptautisku rīcību,

ir vienojušās par sekojošo:

1. pants

1. Šajā konvencijā ar mitrājiem saprotam palienes, zāļu un kūdras purvus vai ūdeņu platības - dabiskas vai mākslīgas, pastāvīgas vai pārplūstošas, kurās ir stāvošs vai tekošs ūdens, saldūdens, iesāļš vai sāļš ūdens, t.sk. jūras akvatorijas, kuru dziļums bēguma laikā nepārsniedz 6 metrus.

2. Šajā konvencijā par ūdensputniem tiek saukti tie putni, kuri ekoloģiski ir atkarīgi no mitrājiem.

2. pants

1. Katra līgumslēdzēja puse nosaka attiecīgus mitrājus savā teritorijā, lai tos ietvertu "Starptautiskas nozīmes mitrāju sarakstā", kas turpmāk saukts "Saraksts" un ko glabā saskaņā ar 8. pantu nodibinātais Birojs. Katra mitrāja robežas ir precīzi jānosaka un jāiezīmē kartē; tās var ietvert upju, ezeru vai jūras piekrastes zonas blakus mitrājiem, kā arī jūras salas un baseinus, kas bēguma laikā ir dziļāki par 6 metriem un atrodas mitrāju robežās, īpaši, ja tie ir svarīgi kā ūdensputnu dzīvesvide.

2. Mitrāji iekļaušanai Sarakstā jāizvēlas, balstoties uz to starptautisko nozīmi ekoloģijā, botānikā, zooloģijā, limnoloģijā vai hidroloģijā. Pirmām kārtām Sarakstā jāietver tie starptautiskas nozīmes mitrāji, kur mīt ūdensputni jebkurā gadalaikā.

3. Mitrāju ietveršana Sarakstā nenoliedz līgumslēdzējas puses ekskluzīvās suverēnās tiesības uz savā teritorijā esošo mitrāju.

4. Katra līgumslēdzēja puse nosaka vismaz vienu Sarakstā ietveramo mitrāju, konvenciju parakstot vai arī nododot glabāšanā ratificēšanas vai dalības dokumentu, kā paredzēts 9. pantā.

5. Ikvienai līgumslēdzējai pusei ir tiesības papildināt Sarakstu ar savā teritorijā esošajiem mitrājiem, paplašināt sarakstā esošo vietu robežas vai arī, sakarā ar neatliekamām valsts interesēm, likvidēt vai samazināt šo mitrāju robežas. Par izmaiņām iespējami drīz jāinformē tā organizācija vai valdība, kas atbildīga par pastāvīgā Biroja pienākumiem, kā minēts 8. pantā.

6. Katrai līgumslēdzējai pusei ir jārikojas saskaņā ar starptautiskajiem pienākumiem par migrējošo ūdensputnu aizsardzību, pārzināšanu un saprātīgu izmantošanu - gan sastādot Sarakstu, gan izmantojot tiesības mainīt savu pieteikumu Sarakstam par savas teritorijas mitrājiem.

3. pants

1. Līgumslēdzējām pusēm jāformulē un jārealizē sava plānošana tā, lai veicinātu Sarakstā ietverto mitrāju aizsardzību un iespējami saprātīgu to izmantošanu savā teritorijā.

2. Katrai līgumslēdzējai pusei jānodrošina tāda situācija, lai operatīvi saņemtu informāciju, ja tās teritorijā esošā un Sarakstā ieskaitītā mitrāja ekoloģiskais raksturs ir mainījies, mainās vai iespējami mainīsies sakarā ar tehnoloģiskajiem procesiem, piesārņojumu vai citāda veida cilvēka iejaukšanos. Šāda satura informācija jānodod bez kavēšanās tai organizācijai vai valdībai, kas atbild par Biroja pienākumu pastāvīgu izpildi, kā minēts 8. pantā.

4. pants

1. Katrai līgumslēdzējai pusei jāveicina mitrāju un ūdensputnu aizsardzība, nosakot mitrājos dabas liegumus neatkarīgi no tā, vai šī vieta ir ietverta Sarakstā, kā arī jānodrošina vajadzīgā uzraudzība.

2. Ja līgumslēdzēja puse savu neatliekamo valsts interešu dēļ likvidē vai samazina Sarakstā ietverto mitrāju robežas, tai pēc iespējas jākompensē mitrāju fondu zudumi, it īpaši - radot jaunus dabas liegumus ūdensputniem un nodrošinot to aizsardzību tajā pašā vai citā vietā ar atbilstošu dzīvesvidi.

3. Līgumslēdzējām pusēm jāatbalsta pētniecība, kā arī datu un publikāciju apmaiņa par mitrājiem, to floru un faunu.

4. Līgumslēdzējām pusēm jācenšas saimniekot tā, lai palielinātu ūdensputnu populācijas attiecīgajos mitrājos.

5. Līgumslēdzējām pusēm jāveicina kompetentu speciālistu sagatavošana mitrāju pētniecībā, apsaimniekošanā un uzraudzībā.

5. pants

1. Līgumslēdzējām pusēm savstarpēji jākonsultējas par Konvencijā noteikto saistību izpildi, īpaši tādā gadījumā, ja mitrājs atrodas vairāk kā vienas līgumslēdzējas puses teritorijā vai arī līgumslēdzējām pusēm ir kopīgs ūdensbaseins. Tajā pašā laikā tām jācenšas saskaņot un realizēt pašreizējo un turpmāko politiku un noteikumus attiecībā uz mitrāju un to floras un faunas aizsardzību.

6. pants (skatīt 1. labojumu)

1. Līgumslēdzējas puses pēc vajadzības sasauk konferences par mitrāju un ūdensputnu aizsardzību.

2. Konferencēm jābūt konsultatīva rakstura un tām jābūt kompetentām:

a) apspriest šīs Konvencijas izpildi;

b) apspriest Saraksta labojumus un papildinājumus;

c) izskatīt informāciju par Sarakstā minēto mitrāju ekoloģiska rakstura izmaiņām saskaņā ar 3. panta 2. punktu;

d) sniegt līgumslēdzējām pusēm vispārīgas vai speciālas rekomendācijas par mitrāju, to floras un faunas aizsardzību, apsaimniekošanu un racionālu izmantošanu;

e) lūgt attiecīgas starptautiskās organizācijas sagatavot ziņojumus un statistikas materiālus par jautājumiem, kam attiecībā uz mitrājiem ir starptautiska nozīme.

3. Līgumslēdzējām pusēm jānodrošina, lai visu līmeņu atbildīgie par mitrāju apsaimniekošanu būtu informēti un ievērotu rekomendācijas, ko izdod šādas konferences par mitrāju, to floras un faunas aizsardzību, apsaimniekošanu un racionālu izmantošanu.

7.pants (skatīt labojumus)

1. Līgumslēdzējām pusēm uz šādām konferencēm jāsaņem atbilstoši eksperti, ņemot vērā viņu zināšanas un pieredzi, kas iegūta zinātniskajā, vadošajā vai citā atbilstošā darbā.

2. Katrai konferencē pārstāvētajai līgumslēdzējai pusei ir viena balss, bet rekomendācijas pieņem ar vienkāršu balsu vairākumu, ja balsošanā piedalās ne mazāk kā puse no pārstāvētajām pusēm.

8.pants

1. Starptautiskajai Dabas un dabas resursu aizsardzības apvienībai jāpilda pastāvīgie Biroja pienākumi saskaņā ar šo Konvenciju, kamēr ar 2/3 balsu vairākumu netiek iecelta cita organizācija vai vadība.

2. Pastāvīgie Biroja uzdevumi cita starpā ir šādi:

a) palīdzēt sasaukt un organizēt konferences, kā minēts 6. pantā;

b) glabāt starptautiskas nozīmes mitrāju Sarakstu un informēt līgumslēdzējas puses par jebkādiem papildinājumiem, svītrojumiem vai ierobežojumiem attiecībā uz mitrājiem, kuri iekļauti Sarakstā, kā paredzēts 2. panta 5. punktā;

c) saņemt informāciju no līgumslēdzējām pusēm par jebkādam izmaiņām to mitrāju ekoloģiskajā raksturā, kuri ietverti Sarakstā saskaņā ar 3. panta 2. punktu;

d) iesniegt paziņojumus par jebkādiem grozījumiem Sarakstā vai tajā iekļauto mitrāju ekoloģiskajā raksturojumā visām līgumslēdzējām pusēm, kā arī organizēt šo jautājumu apspriešanu nākamajā konferencē;

e) ziņot attiecīgajai līgumslēdzējai pusei konferencē pieņemtās rekomendācijas par Sarakstā iekļauto mitrāju rakstura izmaiņām vai grozījumiem Sarakstā.

9. pants

1. Šī Konvencija uz nenoteiktu laiku paliek atklāta parakstīšanai.

2. Jebkurš ANO vai kādas speciālas aģentūras vai Starptautiskās atomenerģijas aģentūras vai Starptautiskās tiesas nolikuma dalībnieks var kļūt par šīs Konvencijas dalībnieku ar:

a) parakstu bez ratifikācijas noteikuma;

b) parakstu ar ratifikācijas noteikumu, kam seko ratifikācija;

c) pievienošanos.

3. Ratifikāciju vai pievienošanos realizē, iesniedzot ratifikācijas vai pievienošanās rakstu UNESCO Ģenerāldirektoram (turpmāk saukts "Glabātājs").

10. pants

1. Šī Konvencija stājas spēkā 4 mēnešus pēc tam, kad 7 valstis ir kļuvušas par šīs Konvencijas dalībniecēm saskaņā ar 9. panta 2. punktu.

2. Šī Konvencija stājas spēkā katrai līgumslēdzējai pusei četrus mēnešus pēc parakstīšanas dienas, neņemot vērā ratifikācijas vai tās iesniegtā ratifikācijas vai pievienošanās pieteikuma laiku.

10. pants (atkārtots)

1. Šajā Konvencijas tekstā var izdarīt labojumus līgumslēdzēju pušu sanāksmē, kas šai nolūkā sasaukta saskaņā ar šo pantu.

2. Labojumu priekšlikumus var iesniegt jebkura līgumslēdzēja puse.

3. Katra ieteiktā labojuma teksts un pamatojums jāpaziņo organizācijai vai valdībai, kas veic pastāvīgā biroja pienākumus šīs Vienošanās ietvaros (turpmāk saukts "Birojs"), un Birojam tas nekavējoties jāpaziņo visām līgumslēdzējām pusēm. Līgumslēdzējas puses iesniedz Birojam tekstu komentārus 3 mēnešu laikā pēc labojumu saņemšanas. Birojs tūlīt pēc pēdējās komentāru iesniegšanas termiņa dienas paziņo visus līdz šai dienai iesniegtos komentārus līgumslēdzējām pusēm.

4. Pēc vienas trešdaļas līgumslēdzēju pušu rakstiska pieprasījuma Birojs sasauk līgumslēdzēju pušu sanāksmi, lai izskatītu labojumus, kas iesniegti saskaņā ar 3. punktā minētajiem noteikumiem. Birojam sanāksmes laiks un vieta jānosaka ar līgumslēdzējām pusēm.

5. Labojumi tiek pieņemti ar divu trešdaļu klātesošo un balsojošo līgumslēdzēju pušu vairākumu.

6. Līgumslēdzēju pušu pieņemtais labojums stājas spēkā ceturrtā mēneša pirmajā dienā pēc tam, kad divas trešdaļas līgumslēdzēju pušu ir iesniegušas Glabātājam pieņemšanas dokumentu. Tām līgumslēdzējām pusēm, kuras iesniedz pieņemšanas dokumentus pēc datuma, kad šo pieņemšanas dokumentu iesniegušas divas trešdaļas līgumslēdzēju pušu, labojums stājas spēkā ceturrtā mēneša pirmajā dienā pēc viņu dokumentu iesniegšanas.

11.pants

1. Šī Konvencija ir spēkā uz nenoteiktu laiku.

2. Jebkura līgumslēdzēja puse var atteikties no Konvencijas 5 gadus pēc tam, kad tā šai pusei stājusies spēkā, iesniedzot par to rakstisku paziņojumu Glabātājam. Atteikšanās stājas spēkā četrus mēnešus pēc dienas, kad ir saņemts paziņojums.

12.pants

1. Glabātājam nekavējoties jāinformē visas valstis, kas Konvenciju parakstījušas un ir tajā uzņemtas, par sekojošo:

- a) Konvencijas parakstīšanu;
- b) Konvencijas ratificēšanas dokumentu iesniegšanu;
- c) Konvencijas uzņemšanas dokumentu iesniegšanu;
- d) Konvencijas spēkā stāšanās datumu;
- e) iesniegumu par atteikšanos no Konvencijas.

2. Kad šī Konvencija ir stājusies spēkā, dokumentu saņēmējam tā jāpiereģistrē ANO sekretariātā saskaņā ar Nolikuma 102. pantu.

Apstiprinot šo, apakšā parakstījušies noteiktā kārtībā pilnvaroti pārstāvji.

Sastādīts Ramsārē 1971. gada februāra 2. dienā vienā angļu, franču, vācu un krievu valodas oriģinālā, un teksti ir vienādi, autentiski * un iesniedzami Glabātājam, kas izsūtīs teksta pareizas kopijas visām līgumslēdzējām pusēm.

6. un 7. panta labojumi

Konvencija par starptautiskas nozīmes mitrājiem, īpaši kā par ūdensputnu dzīvesvidi, kas pieņemti dalībnieku konferencē 1987. gada 28. maijā

6. pants

1. Ir jādibina līgumslēdzēju pušu konference, kas pārskatīs un stimulēs Konvencijas izpildi. 8. panta 1. punktā minētais Birojs sasauc līgumslēdzēju pušu konferences kārtējās sanāksmes ne retāk kā reizi trijos gados, ja konference neņem citādi, bet ārkārtas sanāksmes - ja tās rakstveidā pieprasa vismaz viena trešā daļa no līgumslēdzējām pusēm. Katrā līgumslēdzēju pušu konferences kārtējā sanāksmē izlemj nākamās kārtējās sanāksmes laiku un vietu.

2. Līgumslēdzēju pušu konference ir tiesīga:

a) (turpmāk kā iepriekšējā tekstā)

b) pieņemt citus ieteikumus vai lēmumus, lai veicinātu Konvencijas darbību.

3. (kā iepriekšējā tekstā)

4. Līgumslēdzēju pušu konference pieņem procedūras noteikumus katrai sanāksmei.

5. Līgumslēdzēju pušu konference nosaka un uzrauga Konvencijas finansu noteikumus. Katrā kārtējā sanāksmē tā pieņem budžetu nākamajam finansu periodam ar divu trešdaļu balsu vairākumu no klātesošajām un balsojošajām pusēm.

6. Katrai līgumslēdzējai pusei jādod ieguldījums budžetā saskaņā ar iemaksu tabulu, ko vienbalsīgi pieņēmušas klātesošās un balsojušās līgumslēdzējas puses savā kārtējā konferencē.

7. pants

1. Līgumslēdzējām pusēm uz šādām konferencēm jāsūta atbilstoši eksperti, ņemot vērā viņu zināšanas un pieredzi, kas iegūta zinātniskajā, vadošajā vai citā atbilstošā darbā.

2. Katrai konferencē pārstāvētajai līgumslēdzējai pusei pieder viena balss, un ieteikumus, lēmumus un rezolūcijas pieņem ar klātesošo un balsojošo pušu vienkāršu vairākumu, ja šī vienošanās neparedz citādu kārtību.

*Saskaņā ar konferences noslēguma aktu par protokola pieņemšanu, Glabātājs nodrošināja līgumslēdzēju pušu otro konferenci ar oficiāliem teksta variantiem arābu, ķīniešu un spāņu valodā, tos sagatavojot konsultācijās ar ieinteresētajām valdībām un ar Biroja līdzdalību.

Starptautiskas nozīmes Latvijas mitrāju saraksts

Nr.	Nosaukums	Platība (ha)	Rajoni	Pagasti
1.	Engures ezers	18 000	Talsu	Mērsraga
			Talsu	Ķūļciema
			Tukuma	Zentenes
			Tukuma	Engures
2.	Kaņiera ezers	1 200	Tukuma	Lapmežciema
3.	Teiču un Pelečāres purvs	24 000	Madonas	Murmastienes
			Madonas	Barkavas
			Madonas	Mētrienas
			Jēkabpils	Atašienes